

ZA SKUPŠČINSKE VOLITVE PRIPRAVE ŽE TEČEJO

HINKO WIMMER, PREDSEDNIK OBČINSKE KONFERENCE SZDL:

Enoletno delo skupščinskih organov v pripravah za spremembe nekaterih do'očil ustave kakor tudi zakonov o izvolitvi zveznih in republiških poslancev ter odbornikov občinskih skupščin je končano. Novosprejeti zakoni urejajo volilni postopek in način delovanja Socialistične zveze v pripravah na skupščinske volitve, ki naj zagotovijo demokratičnost in javnost delovanja vseh organiziranih subjektivnih sil. Spodbujati pa moramo takšno družbeno politično delovanje občanov, ki omogoča uresničevanje ustavnih in zakonskih pravic neposredno in preko organizacij društev in združenj, v katerih so občani in delovni ljudje vključeni.

Prva faza: predhodno evidentiranje v krajevnih organizacijah SZDL, v sindikalnih organizacijah, v vodstvih družbeno-političnih organizacij, družbenih organizacijah in društvih že poteka.

Seje krajevnih kandidacijskih konferenc in kandidacijskih konferenc v delovnih organizacijah pa morajo biti izvršene do 11. februarja 1969. Te konference sestavljajo občani in delovni ljudje organizirani v Socialistični zvezi, sindikatih, združenju borcev, Zvezi mladine ter v drugih družbenih organizacijah, društvih in združenjih z območja, za katero se kandidacijska konferenca sklicuje.

Na'oge kandidacijskih konferenc so, da predlagajo in sprejemajo kandidate za odbornike občinske skupščine, obravnavajo in predlagajo možne kandidate za poslance ter izvolijo delegate za občinsko kandidacijsko konferenco.

Seja občinske kandidacijske konference obravnava, dopolnjuje in glasuje o predlogu liste za ZBOR NARODOV, predlaga in sprejema kandidate za poslance republiške skupščine ter izbere delegacijo za

medobčinsko kandidacijsko konferenco za zvezno volilno enoto, ki bo sprejela kandidate za zvezne poslance.

Dokončno potrjevanje kandidatur je prepuščeno zborom volivcev in zborom delovnih ljudi. Le-ti ocenijo, dopolnijo ali ovržejo kandidate za odbornike občinske skupščine v okviru volilne enote. Izrekajo se o sklepih kandidacijskih konferenc in po potrebi dopolnjujejo predloge kandidatov za poslance ali pa ovržejo sprejete kandidate v predhodnem kandidacijskem postopku. V tem primeru morajo seveda sestaviti predlog dodatnih kandidatur in jih predložiti volilni komisiji.

Rok za izvedbo celotnega postopka kandidiranja je zelo kratek, ker se predvideva, da bodo volitve 13. aprila.

V tem času bomo torej morali posvetiti vso pozornost kandidiranju prav zaradi tega, da bo izbor možnih kandidatov čim širši in da bo v skladu s sprejetimi merili, ki jih vsebuje volilni pravilnik. Kandidirati moramo takšne ljudi, ki bodo s svojim delom prispevali k razvoju socialističnih družbenih odnosov, da se bodo zavzemali za nadaljnji razvoj samoupravljanja in delitve po delu in da so sposobni in pripravljeni, se javno z demokratičnimi sredstvi zavzemati za uresničevanje načel družbenega razvoja.

S SMUČARSKEGA TEČAJA NA LISCI

KAKOR LANSKO LETO, SO TUDI LETOS OŽIVELE SNEŽNE POLJANE NA LISCI, KJER JE MLADINA IZ LAŠKEGA V ZIMSKIH POCITNICAH NA PROSTRANIH SMUCISCIH NASLA DOVOLJ UŽITKA, RAZVEDRILA IN VESČINE V SMUCANJU

Ali lahko pričakujemo izboljšanje varstva starejšega prebivalstva

Varstvo starejših ljudi nima enakega družbenega vrednotenja kakor varstvo otrok. Ugotovimo pa lahko, da niti eni niti drugi primerne varstva ne uživajo. Medtem ko slabše organizirano družbeno varstvo otrok le ni tako pereče, ker so tu še starši in drugi svojci otrok, ki skrbijo zanje, je pa slabo organizirano varstvo starih zelo boleče, kajti stari ljudje pogosto nimajo nikogar, ki bi za njih skrbel in jim pomagal, kadar si sami pomagati ne morejo.

Problem varstva starih ljudi je pri nas vseskozi prisoten ter lahko rečem, da se povečuje, ker je sorazmerno z razvojem in napredkom na drugih področjih, bilo na področju varstva starih zelo malo storjeno.

Upoštevač takšno stanje, se tudi socialno-zdravstveni zbor SR Slovenije s to problematiko širše ukvarja. Z namenom, doseči izboljšanje varstva starejšim občanom, je socialno-zdravstveni zbor SR Slovenije na seji dne 26. septembra 1968 sprejel sklepe in priporočila za izboljšanje varstva starejšega prebivalstva.

KAJ UGOTAVLJA SOCIALNO-ZDRAVSTVENI ZBOR?

Socialno-zdravstveni zbor je ugotovil, da doslej, kljub pogostim razpravam, ugotovitvam in podobni dejavnosti, ni bil dosežen vidnejši napredek na področju varstva starejših obččanov. Ugotavlja, da se razne oblike varstva v komunalnih in krajevnih skupnostih počasi razvijajo, da niso rešeni osnovni problemi z avstrijskega varstva, zlasti pa kapacitete zavodov in pogoji bivanja v njih.

Izhajajoč iz takšnega stanja, nalaga socialno-zdravstveni zbor republiškemu sekretariatu za zdravstvo in socialno varstvo, naj prouči možnost ponovne ustanovitve republiškega sklada za socialne zavode, da koordinira dejavnost zavodov, društev, organizacij in drugih institucij, ki v svoji dejavnosti vključujejo neposredno ali posredno vprašanje varstva starejših, da v sodelovanju z drugimi ustreznimi institucijami pripravi program razvoja domskih kapacitet in analizira problematiko ostarelega kmečkega prebivalstva.

Republiškemu zdravstvenemu centru pa nalaga, da prouči umestnost obstoja oziroma razvoja dispanzerja za starejše prebivalstvo.

Poleg tega socialno-zdravstveni zbor priporoča Višji šoli za socialne delavce, Republiški izobraževalni skupnosti socialnega zavarovanja, skupnosti socialnih zavodov, krajevnim skupnostim, Rdečemu križu, Zvezi prijateljev mladine in komunalnim skupnostim socialnega zavarovanja, da se vključijo v akcijo pri reševanju varstva starejših obččanov s konkretno določenimi nalogami o akciji.

IN KAJ ZBOR PRIPOROČA OBČINSKIM SKUPŠČINAM?

Po priporočilu socialno-zdravstvenega zbora naj občinske skupščine:

— poskrbijo za izboljšanje pogojev bivanja v domovih za stare in za povečanje kapacitet domov za upokojence in drugo starejše prebivalstvo ter zagotovi-

JOŽE KOS

jo, da bo v perspektivi v vsaki občini dom oziroma drugo organizirano bivališče za stare;

— v sodelovanju s stanovanjskimi podjetji upoštevaajo pri stanovanjanju in izgradnji stanovanj tudi potrebo starejših ljudi;

— poskrbijo za organiziranje in ustrezno izvajanje izvenzavodskih oblik varstva starejšega prebivalstva.

Da bi občinske skupščine čimprej pristopile k izvajanju teh nalog, je svet za zdravstvo in socialno varstvo skupščine občine Laško dne 9. decembra 1968 sklical razširjeno sejo sveta z namenom, da zavzame o tem vprašanju svoje stališče in pripravi predloge za skupščino.

STALIŠČA IN PREDLOGI SVETA

Svet je ugotovil, da tudi na območju občine Laško ni stanje varstva starejših nič boljše, kakor je to ugotovil socialno-zdravstveni zbor. Nadalje je ugotovil, da je v občini splošna družbena skrb za izboljšanje varstva starejših premajhna, da na tem področju ni koordinacije, dovolj zainteresiranosti in načrtnosti, ter da se varstvo odraslih izvaja samo v obliki z avstrijskega varstva, dajanje družbenih denarnih pomoči, oskrba nekaterih starejših obččanov pri drugih družinah in skromna pomoč Rdečega križa v materialu, kar je nedvomno znatno premalo.

Za izboljšanje varstva starih, predlaga svet občinski skupščini naslednje ukrepe in politiko:

— na območju občine ne bi bilo smotno ustanavljati lasten dom za stare, pač pa naj bi se naša občina orientirala predvsem za koriščenje doma v Loki pri Zidanem mostu, ker je dom v primernem kraju, blizu ter že zaseden pretežno z oskrbovanci iz laške občine;

— občina Laško naj bi sklenila z občinami Sevnica, Hrastnik, Trbovlje in Zagorje soustanoviteljsko pogodbo za dom v Loki ter skupaj s soustanoviteljicami skrbela za načrten razvoj doma, zlasti za povečanje kapacitet in izboljšanje življenjskih pogojev oskrbovancev;

— v bodoče naj bi upravni organ oddajal starejše občane v domsko oskrbo le v dom v Loki, razen duševno prizadetih, katere naj oddaja v dom v Grmovju (pri Žalcu), če narava njihove boleznine zahteva varstva v posebnem zavodu;

— pri stanovanjskem podjetju zagotoviti tako politiko, da pri progra-

miranju nove stanovanjske izgradnje informiramo širšo javnost, da pri izgradnji stanovanj upošteva tudi potrebe in ekonomske zmogljivosti starejših obččanov (upokojenci) in da pri programiranju stanovanjske izgradnje sodeluje z društvom upokojencev, krajevnimi skupnostmi, z za socialno varstvo pristojnim svetom in pristojnim upravnim organom občine;

— pri programiranju razvoja, naj občinska skupščina upošteva tudi potrebe za delovno rekreacijo, kulturne potrebe in družbeno prehrano upokojencev;

— krajevne skupnosti v občini naj bi postale osnovni nosilec tako imenovanih ostalih oblik varstva starejših ter naj bi se v njih povezovala vse institucije, ki bi lahko prispevale k izboljšanju in izvajanju varstva starejših; občinska skupščina naj bi ustvarila materialne pogoje in skrbelo za ustvarjanje političnih pogojev za zagotovitev dejavnosti krajevnih skupnosti na področju socialnega varstva;

— vse krajevne skupnosti naj bi imele socialne komisije, ki bi bile osnovni pobudnik in programator socialnega varstva na svojem območju;

— organizacijam SZDL, Rdečega križa, LMS, patronažni službi pri zdravstvenem domu priporočiti, naj se povezujejo v krajevnih skupnostih zaradi sodelovanja pri opravljanju varstva starejših in socialnega varstva na sploh;

— skupščina občine naj bi posvetila tudi posebno sejo ali točko vprašanja stanja in varstva ostarelih in osamljenih kmetov; ta problem naj bi obravnavala iz ekonomskega in socialnega stališča ter v mejah možnosti ukrepala in sprejela smernice za ublažitev tega problema;

— Komunalnemu zavodu za socialno zavarovanje Celje in regionalnemu zdravstvenemu centru Celje naj bi priporočila proučitev ekonomskega efekta, če bi komunalni zavod sofinanciral zdravstveni kader v domovih za stare ter na ta način zagotovil ustrezno zdravstveno preventivo pri oskrbovancih in zmanjšal izdatke za kurativo.

Kljub sprejetim predlogom in priporočilom, seja sveta ni v celoti uspela prav zaradi slabe udeležbe, saj se seje niso udeležili predstavniki vabljenih krajevnih skupnosti, SZDL, ZMS in ZB NOV. Vendar pa le razširjena seja sveta pomeni prvi korak na poti k izboljšanju varstva starejših obččanov. Če bodo temu koraku sledili vsi, ki lahko in so dolžni sodelovati pri tem, uspeh ne bo izostal.

IZ VSEBINE

FEBRUARSKA ŠTEVILKA

- PRIPRAVE ZA SKUPŠČINSKE VOLITVE
- VARSTVO STAREJŠEGA PREBIVALSTVA
- ORGANIZACIJA POUKA NA OSNOVNIH SOLAH
- DOM UPOKOJENCEV V LASKEM
- NALOGE POSAMEZNIH SLUŽB CIVILNE ZASCITE
- ŽIVI ZID
- O ZBIRANJU SREDSTEV ZA DOGRADITEV SOLE V LASKEM
- OBČANI NAM PIŠEJO ...
- POPIS KMETIJSKIH GOSPODARSTEV
- RAZNE OBJAVE

Letošnja organizacija pouka na osnovnih šolah

USPEŠNOST ČLOVEKOVE DEJAVNOSTI NA KATEREMKOLI DELOVNEM PODROČJU JE ODVISNA MED DRUGIM OD ORGANIZACIJE DELA. TEJ POSVEČAMO ZLASTI PO REFORMI MNOGO POZORNOSTI. UVODNA UGOTOVITEV VELJA PRAV TAKO ZA SFERO VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA. OD SMOTRNE ORGANIZACIJE SOLSTVA V OBČINI JE V VELIKI MERI ODVISNA UČINKOVITOST POUKA. S TEM NE ŽELIM ZMANJŠATI UČITELJEVE ODGOVORNOSTI ZA USPEH UČENCEV, NE DVOMNO PA SO Z NEUSTREZNIMI DELOVNIMI POGOJI SOLNIKOM OMEJENE MOŽNOSTI PRI URESNIČEVANJU VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNIH NALOG.

Pedagoški in ekonomski razlogi so v zadnjih letih narekovali reorganizacijo šolske mreže in združevanje šol v občini. V pedagoškem pogledu naj bi združevanje šol vodilo k enotnejšemu pedagoškemu vodenju in k usklajevanju pedagoškega dela med šolami. Poglavitni razlog pa je prešolanje učencev iz podružnic od 5. razreda dalje na razvite osnovne šole, kjer poučuje učitelji, ki so za posamezne predmetne skupine posebej usposobljeni in kjer so na razpolago ustrezno opremljeni kabineti. Le na ta način je možno otrokom iz podružničnih šol omogočiti enakovredno vzgojo in izobraževanje ter uresničiti smotrne enotne osnovne šole. Učni načrt na višji stopnji se lahko v celoti uresniči le na razvitih osnovnih šolah, kjer je pouk organiziran za učence posameznih razredov v čistih, kombiniranih oddelkih s predmetnim poukom.

V ekonomskem smislu je bilo z reorganizacijo poenoteno finančno poslovanje šol, vodje podružnic so bili razbremenjeni računovodskega dela, ter so se v celoti lahko posvetili pedagoškemu delu in smotrnemu gospodarjenju s šolsko imovino. Skupni samoupravni organi skrbijo za enakomerno in pravično razporeditev razpoložljivih finančnih sredstev, delitev osebnega dohodka in izvajanje letnega delovnega načrta šole. Ekonomsko poslovanje je z združitvijo šol bilo ugodno rešeno, le deloma pa je bilo doslej izvedeno prešolanje učencev višje stopnje iz podružnic na centralne šole. Ta smoter je možno doseči v skladu z nadaljnjim gospodarskim razvojem v občini, z ureditvijo cestnega omrežja in prevozov šolobveznih otrok.

Doslej so bili prešolani po dovršenem 4. razredu na osrednje šole učenci iz Reče v Laško, iz Lažiš, Lokavca in Sedraža v Rimske Toplice, iz Jagnjenice in Zidanega mosta v Radeče. Z letošnjim šolskim letom je urejen prevoz tudi za učence višje stopnje iz Reke v Laško.

Prešolanje učencev nujno zahteva rešitev prehrane, vozačev in njih varstva. Nikakor ne bi smeli dovoliti, da bi se njihovi delovni pogoji bistveno poslabšali, saj bi to negativno vplivalo na njihov nadaljnji razvoj. Sodobna osnovna šola, ki naj omogoča kvalitetnejše šolanje vsem učencem, pa mora imeti ustrezno materialno osnovo. V naši občini je izredno pomanjkanje šolskega prostora v Laškem in Rimskih Toplicah. Neodložljiva je gradnja novih učilnic in kabinetov. Sedanje stanje resno ovira razvoj šole in modernizacijo pouka. Že drugo leto imajo nekateri učenci v Laškem, zaradi pomanjkanja učilnic,

pouk v tretji izmeni. Skupščina občine se je zato odločila, da s postopno dograditvijo šole v Laškem in z novogradnjo v Rimskih Toplicah sanira potrebe po šolskem prostoru in ustvari osnovne pogoje za sodoben pouk. Le šola v Radečah dela v dokaj urejenih pogojih.

V tem šolskem letu je na 15 šolah laške občine 2432 učencev v 95 oddelkih. 71 oddelkov s čistim (nekombiniranim) poukom obiskuje 1896 učencev ali 78,3%. V 24 oddelkih s 536 učenci ali 21,7% pa je pouk kombiniran (v učilnici so istočasno učenci dveh razredov). Kombinirani pouk zahteva zapleteno notranjo organizacijo in delitev dela, saj se hkrati obravnava programa dveh razredov. To je zaradi nizkega števila učencev posameznih razredov, ki ne morejo imeti čistega oddelka, neizbežno. Pouk s tremi razredi hkrati imata v tem šolskem letu le oddelka na Henini in na Svibnem. Maksimalno število učencev v oddelku je normirano z republiškim predpisom, po katerem se ravna Temeljna izobraževalna skup-

nost občine. Skrčen pouk imajo letos še učenci v Lokavcu. Odpravili bi ga z namestitvijo nove učne moči, kar bi bilo v skladu z normativom. Pogoje za samostojne oddelke imata tudi 1. in 4. razr. na Sedražu. Sprememba v organizaciji pouka na tej šoli bi odpravila kombinirani pouk v enem oddelku. Menim, da v današnjih pogojih lahko vztrajamo na organizaciji pouka z vidika uspešnejšega izobraževanja in vzgoje mladine. Solanje otrok je sicer dolgoročna investicija, vendar z njo razvijamo sposobnosti žive sile človeka, bodočega proizvajalca in upravljalca. Z njo odpiramo perspektivo napredka posamezniku in skupnosti.

Pouk od 6. do 8. razreda obiskuje letos 828 učencev. Od teh ima predmetni pouk na razvitih osnovnih šolah 663 učencev ali 80%. 165 otrok ali 20% še vedno obiskuje višje razrede v deloma kombiniranih oddelkih na podružnicah. V zaključnem razredu je letos 223 učencev, v prvem razredu pa 321.

Sodoben pouk zahteva poleg običajnih učilnic tudi specialno opremljene učilnice za fiziko, kemijo in biologijo, tehnični pouk, telesno vzgojo, praktični gospodarski pouk, v šolah s kabinetnim poukom pa je za vsak predmet urejena posebna učilnica. Zbirke učil in bogate knjižnice so nepogrešljivi del današnje šole. V sfero izobraževanja in vzgoje bomo morali v prihodnje vsaj nekaj let vlagati večja investicijska sredstva, sicer bo šolstvo v občini zaostalo za splošnim razvojem.

NOVA IN STARA TRASA CESTE RADEČE-SEVNICA

Cesto gradi gradbeno podjetje »Gradis« iz Ljubljane, ki bo z deli končalo predvidoma do konca maja letos

LAŠKO BO DOBILLO DOM UPOKOJENCEV

V letu 1967 je občinska komisija za preskrbo stanovanj upokojujencem, invalidom in borcev v soglasju z občinskim odborom in posameznimi društvi upokojujencev sklepala, da nameni za družbeno gradnjo 90% sredstev, ki se formirajo iz pokojnin, pri repuliskem zavodu za socialno zavarovanje SRS v Ljubljani za stanovanjsko izgradnjo.

JOŽE ERJAVEC, dipl. inž. arh.

Ta sredstva je možno dobiti, če zagotovi organizacija, ki želi graditi stanovanja 1/3 lastnih sredstev; in to kot kredit. Druga možnost je, da dobi organizacija, ki bi gradila dom za upokojujence, na svojo 1/3 dotacijo za razliko do polne vrednosti s pogojem, da bo ob dograditvi objekta ustanovljena samostojna ustanova — Dom upokojujencev.

Pogoj za 1/3 lastne udeležbe je primoral pobudnike za izgradnjo doma, da se povežejo s partnerji, ki bi bili v stanju zagotoviti to udeležbo.

Stanovanjsko podjetje Laško, ki je živo spremljalo to problematiko, je na redni seji razširjenega delavskega sveta v letu 1967 sklenilo, da podpre to akcijo s svojo 1/3 udeležbo ter se zavzame, da pride čimprej do gradnje doma.

Investicijski program z osnovnimi idejnimi izhodišči in predlogi je bil sicer pripravljen že konec leta 1967, vendar se za izgradnjo še ni moglo pričeti, ker niso bile niti v celoti zagotovljena finančna sredstva, niti še ni bilo glavnega projekta in lokacije. Poleg tega je bila sporna tudi sama zasnova, oziroma tip objekta.

Po mnenju nekaterih predstavnikov Republiškega zavoda za socialno zavarovanje SRS naj bi bil dom hotelskega tipa, kar pomeni, da bi njegovi stanovalci imeli v domu popolno oskrbo. Mnenje upokojujencev in tistih, ki sodelujemo v tej akciji pa je, da mora biti to dom stanovanjskega tipa; torej tak, ki dopušča varianto popolne in delne oskrbe. Kot delna oskrba je mišljeno, da bi imel upokojujencev v domu sicer stanovanje, ki mu omogoča, da si sam pripravlja obroke hrane — zato kuhinjska niša, skupne pa ima klubske prostore. Poleg tega je eden od osnovnih elementov takega tipa tudi pogoj, da naj bo oprema stanovanja last koristnika. To pa bistveno vpliva tako na osnovno investicijo, kakor na same stroške vzdrževanja, oziroma stanarino ali oskrbovalnino. V septembru lani smo končno uspeli rešiti tudi ta problem, tako da smo lahko pristopili k izdelavi glavnega projekta.

Dom bo obsegal stanovanjski del s tremi tipi stanovanjskih enot, oziroma samskih sob. Površina sobe, oziroma posameznih stanovanj, se bo gibala od 9 do 39,20 m². Skupno število stanovanjskih enot je 21. Vsaka stanovanjska enota bo imela dve sobi, ki bosta z majhno kuhinjsko nišo, kopalnico, ločenim WC in hodnikom tvorili eno stanovanje, ali pa bosta izkoriščeni kot samski sobi, ki imata skupno kopalnico, WC in hodnik.

Objekt bo dvonadstropen.

Drugi del objekta bo obsegal »domski« — skupni del s skupno kuhinjo, jedilnico, bifejem, klubske sobe (57 m²), garderobo, sanitariji in 2 pisarni.

Del objekta bo podkleten, kjer se bodo nahajale kletne shrambe za posamezne stanovanjske enote, shrambe živil in pijač, kotlovnica za centralno kurjavo ter skupna servisna pralnica in sušilnica.

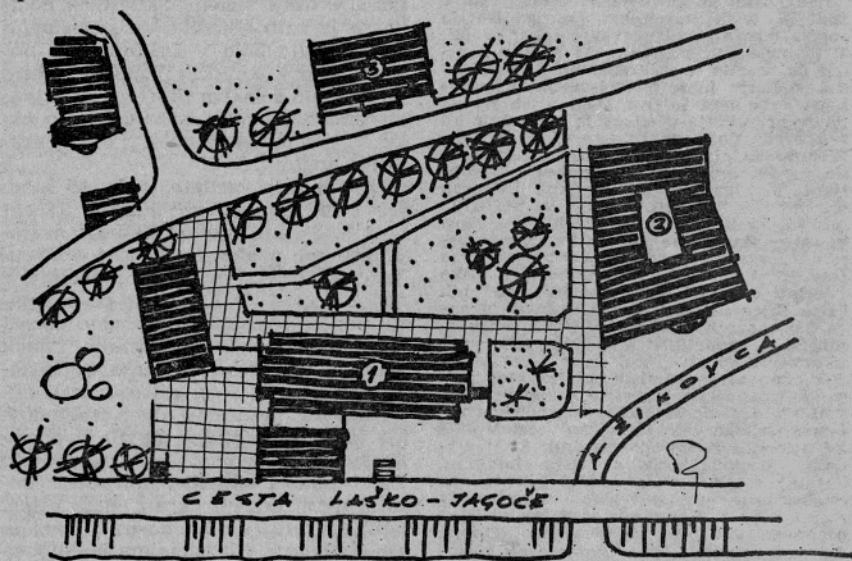
Iz situacijske skice, ki je sestavni del tega prispevka je razvidno, da se bo objekt nahajal med župniščem, zdravstvenim domom in Savinjo — na mestu, kjer stojita župnijski svinjak in kozolec. Objekt je

tovev in dejstvo, da imamo v občini razmeroma zelo ugodne pogoje za zdravljenje z naravnimi termalnimi viri, že samo po sebi narekuje potrebo po ustanovi za upokojujence.

K tem argumentom iz prejšnjega odstavka je treba prišteti še stalno željo in zahtevo po lastnem domu za upokojujence, ki jo prav gotovo opravičuje stalno prizadevanje upokojujencev za družabno življenje.

Eden osnovnih elementov, ki govorijo v prid gradnji tega doma, pa je predvsem tudi cena, ki jo bo lahko nudil s svojimi uslugami tistim, ki niso imeli prilike rešiti svojega stanovanjskega problema pred upo-

zasnovan tako, da bi po dograditvi sedanjega doma, ki bo stal na mestu svinjaka, bila možnost postaviti še drugi — stanovanjski objekt doma, če bodo potrebe in sredstva to opravičevala.

LEGENDA:

1. Dom upokojujencev
2. Župnišče

3. Zdravstveni dom

Lokacija, ki jo obravnavam, je z ozirom na pogoje, ki jih zahteva tak objekt, izredno ugodna. Odmaknjenost od ropota, čisto ozračje, lepi pogledi na Savinjo in desni del Laškega, bližina zdravstvenega doma, glavnega trga in potrebnih komunikacij prav gotovo opravičujeta lokacijo.

Investitor — Stanovanjsko podjetje Laško — ima zagotovljenih že 75% denarnih sredstev, za ostalih 25% pa je izdana pismena garancija in sklenjena ustrezna pogodba med Republiškim zavodom za socialno zavarovanje v Ljubljani in Stanovanjskim podjetjem Laško.

RAZLOGI ZA GRADNJO

Na področju občine Laško živi 2122 upokojujencev, od tega okoli 1400 na bližnjem gravitacijskem območju mesta Laško, v samem mestu pa okoli 700. Visok odstotek upokojujencev v občini Laško, oziroma v samem Laškem gre prav gotovo na račun dveh termalnih zdravilišč v občini; še posebno v Laškem. Ta ugo-

kovitvijo, ali pa so potrebni tudi druge oskrbe. Dotacija, ki bo vložena v dom, bo prav gotovo dopuščala bodoči upravi zaračunavanje nižjih stanarin, kot bi praviloma bile ekonomske.

Končno naj opozorim še na nekatere stvari v zvezi z vprašanji predvsem tistih, ki se zanimajo o sami gradnji in o možnosti vselitve v dom. Stanovanjsko podjetje Laško nastopa pri realizaciji tega doma kot investitor, ki je prevzelo vse strokovno-tehnične, finančne in administrativne aranžmane do dograditve objekta, ki bo po dograditvi prenesen v upravljanje posebnega zavoda.

Iz tega sledi, da bo pristojnost za dodeljevanje stanovanj, oziroma sprejema v dom pripadala tej novi ustanovi, ki pa bo prav gotovo upoštevala vse tiste tehtne predloge in priporočila, ki jih bodo dala posamezna društva upokojujencev in občinska komisija za preskrbo stanovanj za upokojujence, invalide in borce.

Naloge posameznih služb civilne zaščite

Civilna zaščita je strokovno organizirana skupina ljudi z nalogo, da pomaga prizadetemu ljudstvu ob hudih naravnih in drugih nesrečah, kakor tudi ob iznenadnih zračnih napadih. Da pa bi lahko izvajala svoje naloge, ima v svojem sestavu organizirane posamezne strokovne službe, ki so strokovno sposobne izvajati najzahtevnejše reševalne akcije. Te službe so:

1. Služba zvez, obveščanja in alarmiranja
2. Služba reda in javne varnosti
3. Tehnično reševalna služba

pravljanje prometnih objektov, vodovodov, električnega omrežja in drugih važnih komunalnih naprav.

PROTIPOŽARNA SLUŽBA

preprečuje in lokalizira požare. Vendar pa to ni edina naloga te službe. Enote protipožarne službe so sestavljene v glavnem iz poklicnih in prostovoljnih gasilskih enot, ki so izurjene in se lahko uporabijo tudi za druge naloge: za reševanje ljudi izpod ruševin in ob poplavih, za do-

voz pitne vode, za razkuževanje ulic, za polivanje ruševin, kjer se izvajajo reševalne akcije.

RADIOLOŠKO-BIOLOŠKO-KEMIJSKA SLUŽBA (RBK)

organizira radiološko opazovanje, preventivne zaščitne mere in razkuževanje ljudi, zemljišča, objektov, prehrane, vode, tehničnih in drugih sredstev pred radiološko-biološko-kemičnem napadu sovražnika.

Ta služba je prvenstveno namenjena in usmerjena na vojne razmere, na sovražnikovo uporabo termonuklearnega orožja, na kemična in biološka napadalna sredstva.

SANITETNO ZDRAVSTVENA SLUŽBA

ima nalogo, da pripravi, planira in organizira prvo pomoč pri vseh poškodbah, da kontrolira živila in vodo, da razkužuje ponesrečence in da prepreči širjenje epidemij.

Ta služba nudi tudi poleg laične prve pomoči, tudi najelementarnejšo medicinsko pomoč ne glede ali gre za traumatološke poškodbe, jonizirajoče ozračje, kemično zastrupitev, nalezljive bolezni in podobno.

SLUŽBA ZA ASANACIJO TERENA

Ta služba ima nalogo, da hitro in strokovno zbere in pokoplje vse človeške žrtve in poginule živali. Ta naloga ni niti enostavna niti lahka, saj zahteva posebno opremo in usposobljenost za humano opravljanje te naloge.

SLUŽBA PRESKRBE

ima osnovno nalogo, da hitro organizira preskrbo ponesrečenega ljudstva s hrano, vodo, oblačili, šotori in ostalim materialom za normalno življenje.

Poleg te naloge ta služba oskrbuje vse reševalne ekipe CZ s potrebnim materialom in prehrano, da bi se lahko reševalne akcije odvijale normalno.

Ce želijo enote CZ uspešno izvajati svoje naloge, mora biti tesna povezava vseh služb, posebno pa tehnično-reševalne, protipožarne in sanitetno zdravstvene službe.

MATEVŽ KOLAR

VLAGANJE OKUZENIH OBLEK V KOMORE ZA RAZKUŽEVANJE

4. Protipožarna služba
5. Radiološko-biološko-kemijska služba (RBK)
6. Sanitetno zdravstvena služba
7. Služba za asanacijo terena
8. Služba preskrbe

SLUŽBA ZVEZ, OBVEŠČANJA IN ALARMIRANJA

Vse nevarnosti, ki nastanejo ne glede na to ali so vojaškega ali mirmodobskega značaja, nastanejo običajno nenadoma in se hitro širijo. Uspešne reševalne akcije so v prvi vrsti odvisne od hitrega obveščanja in alarmiranja ter od hitrosti aktivizacije in reševalnih akcij enot civilne zaščite. Zato so naloge te službe predvsem, da vzpostavi dober sistem zvez, obveščanja in alarmiranja od opazovalnic do obveščevalnega centra, ki o nevarnosti obvesti prebivalstvo, da bi bile izgube čim manjše.

SLUŽBA REDA IN JAVNE VARNOSTI

Ta služba ima nalogo, da v primeru hude naravne nesreče ali v primeru iznenadnega zračnega napada skrbi za red in varnost ter disciplino med prebivalstvom, preprečuje paniko, stihljo, nered in podobne pojave, da varuje družbeno in zasebno premoženje, da omogoča izvrševanje nalog enotam civilne zaščite, da varuje področje in objekte, ki predstavljajo nevarnost rušenja in da varuje vse objekte civilne zaščite od morebitnih diverzantov.

TEHNIČNO-RESEVALNA SLUŽBA

Naloge te službe so reševanje ponesrečenih ljudi in imetja izpod ruševin, odstranjevanje ruševin, odstranjevanje in uničevanje neeksplozivnih borbenih sredstev, hitro po-

PRENOS OKUŽENE OPREME IN OBLACIL

Prve dni januarja 1944 je XIV. udarna divizija dobila nalogo, da preko Hrvaške prodre na Stajersko. Pohod je vodil namestnik politkomisarja Glavnega štaba Slovenije Viktor Arbelj-Rudl.

Divizijo so sestavljale: I. udarna brigada Toneta Tomšiča, II. udarna brigada Ljube Serčerja in XIII. brigada Mirka Bračiča. Divizija je v začetku pohoda, ko je 6. januarja 1944 krenila iz Suhorja na Hrvaško, imela okoli 1100 mož.

12. februarja letos bo torej poteklo 25 let, odkar se je Štirinajsta prebila v visokem snegu preko Sv. Lovrenca in Kolmana do Lokavca ter se nato v soteski Gračnice spopadla s številčno močnejšimi nemškimi okupacijskimi silami ter njihovimi pomagači.

Dogodke tega dne je živo in navdse plastično opisal v svoji knjigi »ŽIVI ZID« njen avtor STANE TERČAK.

Ceprav to dokumentarno delo iz zapiskov Serčerjevca na pohodu XIV. udarne divizije na Stajersko opisuje celotno njeno pot na Stajerskem, ko je 6. februarja 1944 prekorala Sotlo in se v marcu 1944 z vsemi svojimi edincami združila na Graški gori, je glavni naslov te knjige »ŽIVI ZID« povzet prav iz opisa borb v soteski Gračnice.

Švabska predhodnica, ki je štela okoli 150 mož, se je namreč obdala z otroci iz Lokavca zbranimi v Rimskih Toplicah in jih potiskala pred seboj, da bi jih telesa slovenskih otrok kot živi zid zaščitila v primeru napada.

Zato iz tega dragocenega zapisa ponatiskujemo del tretjega poglavja te knjige — ŽIVI ZID — (pohod skozi Lokavec in preko Gračnice), z namenom, da kar najbolj živo obudimo spomine na junaško borbo borcev XIV. udarne divizije in na njeno zmagovalno pot, da obudimo spomin na komandanta Ilijo Badovinca in politkomisarja Martina, ki sta v zasedi pri Lokavcu žrtvovala svoja mlada življenja.

Danes, ko se klanjamo spominu vseh padlih junakov XIV. divizije, še bolj globoko občutimo veličino in resničen pomen besed, ki jih je avtor zapisal na koncu svoje knjige o prihodu Štirinajste na Stajersko:

»Zaorali smo ledino od Sotle preko Kozjanskega, Pohorja in Paškega Kozjaka, Graško gore, Savinjskih planin, Pece, Crnčica in Menine planine vse tja proti moravski strani.

Naloge, ki so si jih dali izkrcavali borci Pohorskega bataljona, Kozjanskega in Koroškega odreda in Šlandrove brigade, je izpolnila Štirinajsta udarna divizija.«

V zgodnjih popoldanskih urah smo se začeli pomikati iz pogorja po ozkih gozdnih poteh proti dolini. Z vrha smo gledali v dolino. Pod nami se je razprostirala ozka soteska. Ob cesti so se na redko vrstile siromašne hišice. Le ob vhodu v sotesko je stala velika, lepa nova stavba. Hitro smo se izvili iz objema gozda. V dobri četrti ure smo prišli do stavbe. Na njenem pročelju se je blestel napis »Volksschule«. Sola v Lokavcu. Hoteli smo obiskati švabskega učitelja, toda pouka danes ni bilo. Peljal je otroke v Rimske Toplice k propagadni kino-predstavi.

Z vso previdnostjo so nadaljevale patrolje predhodnice pot v kotlino, za njimi pa ves prvi bataljon Serčerjeve brigade. Ozka dolinica je bila kot nalašč za zasedo. Na koncu dolinice, na križišču dveh cest, je stala snažno pobeljena hiša. Bila je gostilna. Začudeno so nas pogledali, ko smo vstopili vsi nasmejani in dobre volje, ker smo bili spet v dolini. Niso se mogli nagledati dolgih kolon divizije, ki so se vile po hribovju in soteski. Po cesti, ki vodi iz Rimskih Toplic, so pripeljali kakor nalašč voz piva. Fantje so obkotali gostilničarko in ji govorili: »Mati, kar korajžno naprej. Ravno prav ste pripeljali. Danes bo dober dan, vse boste prodali. Niti v klet ne bo treba piva spravljati.«

Vprašujoče nas je ogledovala, še nikoli ni videla partizanov. Kar ni mogla verjeti, da nas je toliko in takih fantov. Pred hišo je prišel štab brigade. Z nami je bil tudi podpolkovnik Luka, narodni heroj. Potegnili so denarnico, nabito polno z nemškimi markami ter odkupil vse

*
*
* STANE
* TERČAK: Ž I V I
*

pivo, da bi se fantje odžejali po težki, naporni poti.

Ko je gostilničarka videla in se prepričala, da smo res partizani, ji je kar ušlo: »Fantje, če je pa taka stvar, piva ne bodo pili Nemci!«

Podpolkovniku Luki se je široko raztegnil obraz, ko je dejal: »Za Švabe je bilo pivo pripravljeno, ko se vrnejo zmagovalno s hribov, toda spili ga bomo mi, ki smo prišli v dolino prej ko oni.«

Kolona se je vrstila za kolono mimo voza. Vsak borec je dobil politrsko steklenico piva.

V gostilni je bila pisarna Heimabunda. Ker smo rabili papir in pisarniške potrebščine, smo vzeli vse to s seboj. Od tega dne niso imeli več Lokavčani pisarne Heimabunda, kakor tudi ne nemške knjižnice, ki naj bi Lokavčane izobrazila v višjo raso in jih prepajala s firerjevimi idejami. Vso to navlako smo pometali v Gračnico.

Prvi bataljon Serčerjeve brigade je bil določen za zasedo v soteski, po kateri pelje cesta proti Rimskim Toplicam, dokler divizija ne prekoraci ceste. Komandant Badovinac in politkomisar Martin sta razporedila bataljon na obeh obronkih nad cesto. V zasedi nas je bilo sto pet mož s štirimi mitraljezi. Fantje so bili dobre volje, kurirji so jim prinesli

pivo iz gostilne.

Soteska je bila ozka, komaj je bilo prostora za cesto, ki se je vila tik ob potoku. Na obeh straneh so jo oklepali strmi bregovi, poraščeni z grmovjem in nizkim mahom, ki se je krčevito oklepal živih skal. Bila je neprijazna, vlažna. Le redko je sijalo sonce vanjo, sence hribov so lezle nanjo in še povečale njeno mračnost.

Iz soteske se je nemogoče izkoptati, če žvižgajo mitraljezi po njej, je pomenljivo poudaril Ivo in pomežiknil z enim očesom proti vhodu, odkoder smo pričakovali švabske patrolje.

Ves bataljon je bil na položajih. Borci so zasedli svoja določena mesta. Vsak si je napravil primerno kritje. S ceste nas ni bilo mogoče opaziti.

Ni minilo pol ure, ko smo dobili sporočilo obveščevalnih patrolj, ki so bile poslane po soteski proti Rimskim Toplicam, da se sliši po cesti

brnenje švabskih avtomobilov in motorjev. Komandant Badovinac je še zadnjič pregledal položaje. Hudo mušno je gledal in dejal svojim fantom: »Fantje, danes bo ples, kakršnega že dolgo nismo doživeli! Dobro se držite, marsikdo izmed vas bo lahko imel švabsko brzostrelko ali celo parabolo«. Imeti švabsko brzostrelko, posebno pa še parabolo, zaplenjeno v borbi, je bila posebna čast za vsakega borca.

Prva četa je zasedla položaj desno od Gračnice, druga pa levo pobočje soteske.

Okrog pol štirih popoldne je šlo po vsem bataljonu, raztresenemu po obeh pobočjih rahlo, pritajeno šepetanje. Najbolj izpostavljene naše straže so že videle prve švabske patrolje in so dale dogovorjeni znak. Švabi so se oprezno in počasi pomikali v sotesko, kjer smo jih že prav nestrpnno pričakovali.

Približno dva kilometra pred sotesko so se švabski avtomobili ustavili. Pot v sotesko so nadaljevali peš. Že smo tudi mi v zasedi videli prvo pomikajočo se kolono. Hotela je prekoraciti sotesko. Njen cilj je bilo križišče pri gostilni in pobočje nad njo. Še nekaj korakov in že smo imeli obkoljeno vso švabsko predhodnico, ki ni slutila nevarnosti, v katero je zašla. Komandant

Badovinac še ni dal znaka za napad. Naslonjen na debelo smreko je ostro motril kolono skozi daljnogled. Gledal jo je dolgo, ni se je mogel nagnati. Vsi okrog njega smo se s skrbjo spogledovali, bili smo nestrpni. Po vsem telesu smo čutili drget. Dogovorjenega znaka ni hotelo biti od nikoder. V tem trenutku smo že tudi popolnoma točno razločili čudno predhodnico, kakršne še svoj živ dan nismo videli. Vročina in mraz sta nas začela spreletavati, postali smo nesigurni, prepadli. Bil je grozen pogled, ki je vsakega borca pretresel do dna duše. V takih pogojih, s tako zahrbtnostjo in podlostjo se ni mogoče boriti!

Svabska predhodnica, močna okoli sto petdeset mož, je bila obdana s šolsko deco iz Lokavca. Nemci so jih zbrali v Rimskih Toplicah in jih vlekli s seboj. Obdali so se z živim zidom naših slovenskih otrok, ki naj v primeru napada zaščitijo s svojimi telesi esesovsko svojat. V strahu in

MED BORBO OB GRAČNICI PRI LOKAVCU — Divizija se pomika v hrib na boljše položaje, med tem pa bataljon v zasedi z mitraljezi tolče na krdelo nemških vojakov in vermanov, da bi zaščitil prehod svojih preko Gračnice

Z I D

trepetu, vsi objokani, so korakali otroci na vsaki strani ceste. Po sredi ceste pa je šla švabska predhodnica.

BOZIDAR JAKAC: ŽIVI ZID

Le Nemci so bili zmožni take podlosti. Vsi, ki smo bili v bližini komandanta, smo prestrašeno ugibali, kaj bo ukrenil. V trenutku nas je popadel strašen bes: Badovinac se ni mogel odločiti.

Svabi in vermani, obdani od vseh strani z otroki, so počasi napredovali po cesti. Minute so bile dolge kakor večnost. Živci so nam bili do skrajnosti napeti. Slišali smo klotati vodo v tolmunih Gračnice. Njen enolični šumot nam je v tem trenutku nekako preganjal težko moro, ki nam je legla na dušo. Zaseda se je zdela nemočna.

Po cesti so odmevali počasni koraki Švabov, obutih v pruske škornje, in hitro, boječe cepetanje šolske dece. Frici so se zaskrbljeno ozirali po mračni soteski. V rokah so držali napete puške in brzostrelke. Se nekaj desetnih metrov in že bodo prvi v bližini mostu, ki drži preko Gračnice. Samo dobrih sto metrov jih je še ločilo od gostilne, kjer je komandant Luka delil pivo in gostil prve predhodnice Tomšičeve brigade. Za predhodnicama pa je po bregu hitro napredovala komora, težko obložena z mitraljezi in municijo, katera nam je bila, kakor smo kasneje videli na našem nadaljnjem pohodu na Lindeku, Paškem Kozja-

ku in Graški gori, tako zelo potrebna. V koloni so bili tudi ranjenci, ki so onemoglo viseli na hrbtih zdelanih mul in konjev.

Prvim Švabom, ki so korakali na čelu predhodnice, se je nutil čuden prizor. V rebri, desno od gostilne se je valila iz gozda dolga kolona, mož za možem. Pred njimi pa se je spuščala komora z ozke gazi na cesto. Topo so udarjali samarji po suhih hrbtih mul, ki jim je drselo po spolzkem snegu. Pri vsakem koraku so zažvenketale verižice, s katerimi so bili pritrjeni zaboji z municijo in orožje. Za vsako mulo, ki je nosila mitraljez, sta korakala mitraljezec in njegov pomočnik in pomagala pri sestopu v dolino. Konjevodci so ob strani gazili sneg, držali mule na povodcih pri gobcu in jim prigovarjali.

Kakor okameneli so Švabi zaustavili svoj počasni korak. Nepričakovano so se znašli pred vso Štirinajsto divizijo. Niti sanjalo se jim ni, da jo bodo srečali tukaj, poldrugo uro od njihove postojanke v Rimskih Toplicah. Načrt se jim je izjalovil. Soteska, katero bi morali zasedati oni, je bila že zasedena. Njihovi položaji so bili prebiti in brez zveze s skupinami, ki so vršile obkroževanje. Spoznali so, da so v pasti, iz katere ni izhoda. Komandant Badovinac se je moral odločiti v desetinki sekunde in se je tudi odločil. V nevarnosti je bila vsa komora divizije.

(Nadaljevanje na naslednji strani)

naše delo ?

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

Rezek, dolg pisk njegove pišcalke — dogovorjeno znamenje — je prerezal ozračje mračne soteske. Naši živci, napeti do blaznosti, so se v tej desetinski sekunde sprostiti. Ostro rezani obrazi borcev, na katerih so se risali sledovi prečutih noči, borb in maršev, so se v tem hipu zjasnili. Oči so dobile resen, toda skoraj hudomušen izraz. Vsi smo se zavedali odločilne važnosti tega trenutka.

»Švabsko predhodnico je treba uničiti, kolone za njimi pa zadržati in onesposobiti za borbo vsaj tako dolgo, da se vsa divizija ne premakne preko ceste na nasprotno pobočje«, je naročil komandant vsem oficirjem.

Situacija je bila videti popolnoma preprosta, vendar ni bila. Predhodnica v soteski se ni mogla rešiti, zapisana je bila poginu. Toda za njo so se pomikale močne enote z minometalci in težkimi mitraljezi, katerim bi zaseda ne mogla biti kos, če bi se borba zavlekla. Švabska premoč je bila več kakor desetkratna.

Ni še utihnil odmev piska Badovinčeve pišcalke, že so zaregljali mitraljezi v dolgih rafalih po soteski. Zapirachi mitraljezov so kloko-tali v ležajih, njihov kovinski zvok se je mešal s pokom strelcov in z udarci ročnih granat, ki so jih borci metali iz zaklonov v dno soteske.

Iz odprtih mitraljezov so se ob straneh gomilile stročnice praznih patron. Sneg se je topil pod njimi. Pomočniki mitraljezcev so naravnali redenike, ki so se vili iz municijskih škotel z veliko naglico.

Mitraljezci so ležali za mitraljezi. Njihova kopita so bila trdo naslonjena na ramena, roke pa so krčevito držale ročaje. Obrazi so jim bili od silne napetosti spačeni, čela nagubana, le oči so se jim lesketale v čudnem, globokem blesku. Na mitraljezcih je vedno vsa teža borbe, oni so v večini primerov odločilni. To morajo biti ljudje mirnih, močnih živcev, preudarni, kos vsaki situaciji. Lahko je biti dober borec, toda težko je biti dober mitraljezec!

Prvi trenutki v borbi so navadno odločilni. Prvi streli morajo biti najtočnejši, morajo zadeti. Ozka soteska se je v hipu spremenila v pravi pekel. Na cesti so zamolklo padala telesa. Mrtvi so negibno ležali, ranjenci so se zvijali v mukah in

ječali, topla kri je brizgala po snegu. Plazeče postave Švabov so iskale kritja v obcestnem jarku, za skalami, v potoku. Odmetavali so orožje, ki jim ni moglo koristiti v tem trenutku, življenje je bilo dragocenejše. Toda pravega kritja ni bilo na cesti, ker sta bili četi razporejeni po obeh pobočjih soteske. Streljali so v križnem ognju v prostor pod seboj. Frici so si iskali zavetja v mrzlem potoku, le njihove butice so molele iz njega. Tu pa tam se je voda pordečila od krvi ranjenega zavojevalca Stajerske. Po potoku so brizgali curki spenjene vode, ki so jo dvigale naše svinčenke. Švabi niso odgovarjali, niti en strel ni počil proti našim položajem.

Solska deca, ki je stopala na čelu kolone in ob straneh, je v smrtnem strahu dosegla mostiček. Bila je rešena. Dva otroka sta bila težje ranjena in sta umrla. Naše bolničarke so ranjenima malčkoma nudile prvo pomoč.

Ž I V I

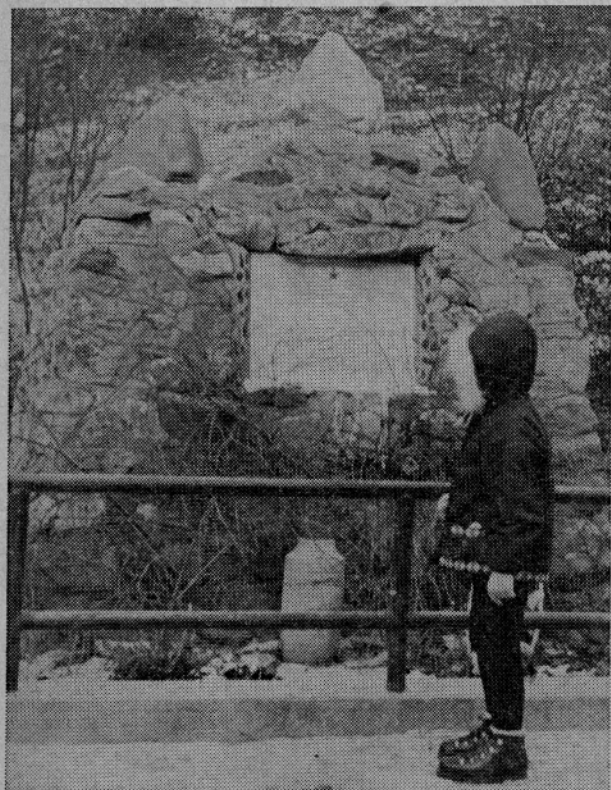
Prvi del borbe je bil končan. Trgal je pet do šest minut. Zaseda je prerezala pot Švabom. Prvi del povelja je bil izvršen. Vsa njihova predhodnica, kar jih je ostalo živih, teh pa je bilo malo, se je kopala v ledeni Gračnici. Na cesti pa so se motno lesketale švabske brzostrelke in puške, ki so jih odmetali Frici.

Švabi, ki so rinili za predhodnico, so se hitro znašli. Kolona, ki je nastopala za predhodnico, je zasedala položaje proti naši zasedi v višji legi. Ni minilo pet minut in že so tolkli švabski »šarci« v bok zasede. Naša četa se je znašla v močnem ognju lahkih in težkih mitraljezov. Okoli nas se je prašila zmrzla zemlja in drobci odkrušenih skal. Vsi trije mitraljezi so začeli sejati smrt na zasneženo jaso nad drugo četo. Nemške mitraljezne trojke so zavzele položaje na tej jasi, ki je bila strma kakor streha. Tu pa tam se je prekopicnil zelenec in se valil po strmem bregu do ceste, kjer je negibno obležal. Švabi so imeli veličansko premoč v težkem orožju. Z vsakim trenutkom so nas močneje napadali. Divizijska komora se je prebila preko ceste in potoka in se odmikala v nasprotni hrib po ozki stezi. Sercerieva brigada se je v največji naglici razvijala za borbo na vrhu, da zaščiti prihajajočo komoro, če bo potrebno.

Napis na spomeniku ob Gračnici:

»V borbi pri živem zidu dal mlado življenje narodni heroj ILIJA BADOVINAC, komandant bataljona Sercerjeve brigade.

Lepo je, veš mama, lepo je živeti, toda za kar sem umrl, bi hotel še enkrat umreti.«

Gašper, namestnik komandanta Šercerjeve brigade, eden najhrabrejših oficirjev v diviziji, je dal bataljonu znak za umik. Zadnji borec v koloni je bil na varnem. Pobožje nad prvo četo je bilo tako strmo, da je bilo izključeno prebiti se po strmini na vrh hriba. Borec je obveščal borca, naj se potegne h glavni bataljona. Prvi so začeli zapuščati položaje najoddaljenejši. Švabi so opazili naš premik in so pritiskali za nami z vso silo. Za našim hrbtom se je razvijala za borbo kolona, ki je štela nad tisoč mož.

Vzdolž ceste so sipali švabski mitraljezi dolge rafale. Njihovi fosforno svetleči se izstrelki so risali v zraku dolge žareče črte. Te črte so nam pokazale smer njihovega obstreljevanja. Prva četa se je pomikala po majhnem kolovozu vzporedno s cesto. Gozdčič, po katerem smo se prebijali, je bil le delno porasel z grmičevjem in redkim smrekovim koševjem. V dolgih skokih smo se

Hudiči, komaj sem se jim izvil. Še minuto ali dve in bilo bi prepozno, je zagodrnjal. Stisnil se je za skalo in spustil dolg rafal na švabsko predhodnico, ki se je oprezno pojavila izza ovinka. Res, pravi čas se je izmuznil. Patrulja je sklenila obroč.

Po cikcakasto izpeljani poti smo se v velikem razmaku pomikali v breg. Toda nasprotno pobočje so v višini košenic na naši strani zasedli Švabi in tolkli na vsakega posameznega borca, ki se je pokazal iz gozdička. Morali smo prekoračiti to zadnjo čistino, ki je bila najbolj nevarna. Politkomisar Martin je držal z zasčitnico ta polžaj. Trrrr-rrrr se je oglašal njegov mitraljez v sotesko in gozdove na nasprotno pobočje. »Fantje, ta položaj je treba držati, dokler se ne prebije zadnji borec iz soteske do nas!« nam je zaklical. Nihče ni odgovoril. Vsak je še tesneje stisnil puško, vsak je bil prirasel na svojem položaju. Od vseh

BOZIDAR JAKAC: XIV. DIVIZIJA NA POHORJU 1944

nost, da vsak trenutek zaropotajo mitraljezi izza roba gozdička, komaj streljaj oddaljenega od nas, se je večala. Toda v nas je bila trdna, močna volja: Martina moramo rešiti. Tudi mrtvega ne smejo dobiti Švabi v roke. Preveč nam je pomenil.

Z vseh strani smo se mu približali drugič. Posrečilo se nam je, da smo ga potegnili za previs, ki je bil obrasel z redkim, nizkim hrastovjem. Bil je rešen, toda v zadnjih vzdihljajih. Švabski rafal ga je prestrelil. Za previsom je umrl v naročju bolničarke Olge. Naložili smo ga na ramena in ga nesli s seboj. V bližini hiše z velikim kozolcem smo ga zasilno pokopali.

Molče smo nadaljevali pot, vsi resni, na obrazih mnogih starih borcev so se lesketale solze.

Po dolgem molku se je oglašil Mirko: »To bodo Švabi plačali!« »Da to morajo plačati s potoki krvi!« ga je popravil mitraljezec Dušan.

Da, to so tudi plačali s potoki krvi. Šercerji so se znali maščevati. Šercerji niso tega pozabili ves čas, dokler so bili na Stajerskem. Mnogokrat je v smelih juriših ali pa v težkih obrambnih bojih mitraljezec z dobro merjenim rafalom v švabsko kolono vzkliknil: »To je plačilo za Martina, to pa za našega Badovinca!«

Mrak je počasi objemal sotesko. Vrhovi hribov so se rdečili v zahajajočem soncu. Črne premikajoče pike na zaledenem snegu, so se ustavljale, polegale in streljale na pobočja na nasprotni strani soteske. Od vseh strani so odgovarjali švabski mitraljezi. Njihovi minometalci so

(Nadaljevanje na naslednji strani)

Z I D

poganjali skozi gozd. Mimo ušes so nam žvižgale švabske krogle. Pobesneli Švabi so nam pošiljali smrtonosne pozdrave, da bi se maščevali za svoje »kamerade«, ki so ležali mrtvi in ranjeni v soteski. Na cesti, nekaj korakov od nas, pa so se motno lesketale brzostrelke in puške. Zapeljivo so nas vabile. Bile so za nas velika skušnjava. Toda, kdor bi stopil le korak po cesti, bi se lahko pobratil s smrtjo.

Od vsega bataljona, ki je bil v zasedi, je ostal pri njih samo komandant Ilija Badovinac.

Vsi partizani so ga poznali po njegovih drznih dejanjih. Boril se je na Dolenjskem, Notranjskem in Hrvaškem, kjer so slovenske in hrvaške brigade obkolile nad štiri tisoč Italijanov, je bil na čelu svojih fantov, ki so vdrli v sovražni obrambni sistem. Širokopleči, vedno nasmejani Belokranjec, pravi velikan med nami, ni poznal strahu. Bil je človek železnih živcev in mišic.

Rešiti ga nismo mogli. Ostal je v soteski. Komando bataljona je prevzel politkomisar Martin.

Nad mostičkom na desni strani Gračnice sta se četi združili. Partizan Ivan je prisopihal zadnji. Polglasno je zaklel. Za njim se je usul rafal iz brzostrelke.

strani se je usipala na nas toča krogel. Od časa do časa so padle v našo bližino mine z ostrim, oglušujočim pokom. Njihovi drobcji so se odbijali od skal in jih drobili, grizli smrekovje in bukovje. Debele veje so padale po tleh. Borci se niso umaknili niti za korak. Kurir Jože je zadnji prekoračil nevarno mesto in javil, da so se vsi tovariši srečno izvili iz soteske.

Martin je zapovedal umik. Drug za drugim smo v razdalji deset do petnajst metrov prečkali čistino. Z velikimi, dolgimi skoki, smo se v visokem snegu, vsi potni in hropeči, zaganjali preko nje, da čimprej dosežemo previs, ki je nudil varno zavetje. Slo je za življenje!

Med poslednjimi se je zagnal iz kritja v gozdičku Martin. V snegu mu je spodrsnilo. Padel je. Hipoma se je pobral, napravil še nekaj skokov, zakrilil z rokami po zraku, spustil brzostrelke in padel zviška v mrzli sneg. Spogledali smo se. Poznali smo take padce.

Bolničarka Olga, ki je bila v zadnji skupini, je zaklicala: Fantje, pomagajte! Martina moramo rešiti iz pekla in če pademo vsil!

Zagnali smo se nazaj na čistino. Plazili smo se po trebuhu, počasi, kakor bi bili prilepljeni na sneg. Toča krogel nas je ustavila. Nevar-

Kje je solidarnost pri zbiranju sredstev za dograditev šole v Laškem?

Vsak poprečen prebivalec občine Laško že na podlagi napisanega in javno obravnavanega problema o o šoli dobro vé, da je razširitev šolskih prostorov nujno potrebna. Precej drugačno pa je vprašanje, kje naj se dobijo sredstva za dokončanje te že začete gradnje.

Smatram, da je treba javno pohva-

liti vse tiste, ki so pripomogli, da se je končno z gradnjo že tudi začelo. Mislim, da večina prebivalcev tudi ve, kako so se od vsega začetka zbirala sredstva za graditev šole. Zbirali smo prostovoljno odstopljene obveznice od posojila za Skopje, z nekaterimi gospodarskimi organizacijami v občini so bile sklenjene pogodbe

o letnih prispevkih od bruto dohodka, ki jih plačujejo že četrto leto, pa tudi Skupščina občine vsako leto primakne nekaj 10 milijonov starih dinarjev iz svojega proračuna.

Iz teh sredstev je bila že postavljena šola v Brezi, ki je stala preko 60 milijonov starih dinarjev, zato je povsem odveč, da kdo sprašuje in natolcuje, češ, kje pa so sredstva obveznic posojila za Skopje, kajti iz tega naslova je bilo zbranih le okrog 18 milijonov starih dinarjev. Sama razširitev laške šole pa bo zopet stala okoli 240 milijonov starih dinarjev. Iz tega sledi, da je sredstev za dograditev še vedno občutno premalo.

Zato se ne smemo čuditi, če je UO sklada za investicije v šolstvu iskal drug vir zbiranja sredstev za opremo nove šole. To zbiranje sredstev se poleg ostalega sestoji tudi iz 1.000 din letnega prispevka šolskih otrok in 2-dnevnega zaslužka njihovih staršev. Ob tem pa se le lahko vprašamo, kdo pa so sedaj tisti, ki v sklad za investicije za šolstvo dajejo. Ali niso to vedno le eni in isti in to predvsem tisti, ki te vsemogoče prispevke najtežje odvajajo od nujnih sredstev za preživljanje. Kljub temu pa jih brez večjega negotovanja odstopijo. Vemo, da je pred tem tekla akcija za krajevni samoprispevek, ki ni uspela. Ali ne bi bil sedaj pa le primeren trenutek, da krajevni samoprispevek ponovno skušamo uvesti.

Gradnja šole je v teku, zato sedaj to ne more biti več izgovor, da se še ničesar ne vidi. In ker je letos tudi sicer izgled Laškega boljši, bi tudi to pripomoglo k uspešnosti takšne akcije.

Ali naj ta danes tolikokrat izgovorjena solidarnost ostane le fraza, ki pri zadnjem prispevku za opremo šole ni prav nič prisotna? Ali se naj pri tem sedaj vsi tisti izmaknejo, katerih otroci slučajno več ne lomijo šolskih klepi in tisti, katerih otroci bodo šele kasneje potrebovali šolo?

Ali se niso tudi njihovi otroci in oni sami šolali v šolah, ki jih je zgradila in vzdrževala družba? Ali naj bo nova šola v Laškem potem le ponos nekaterih, ki so najtežje prispevali svoj delež, da bodo njihovi otroci lahko pridobili najosnovnejše znanje? Ne smemo pozabiti, da se tudi temu prispevku (2-dnevni zaslužek) izmikajo večinoma tisti, ki finančno razmeroma dobro stojijo.

Prav gotovo je lažje skrbeti le za lastno ugodje in ob strani pustiti vse družbene potrebe, katere naj podpira le tisti, ki je po mnenju »pametnih« neumen in mu ni do osebnega standarda in izobilja.

Pinter Avgust

ŽIVI ZID

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

sekat in rigali. Rakele so nam razsvetljevale zasneženo pot v temne gozdove Mrzle planine in nas izdajale. Na nebu so se začele prižigati prve zvezde. Na vzhodu se je komaj zaznavno bledežareče svetlikalo. Mesec je vzhajal.

Bataljon je bil rešen! V pol ure smo dosegli divizijo. Podpolkovnik Luka nas je zaskrbljeno gledal, kakor gleda oče svoje otroke, ki se vračajo z nevarne poti. Politkomisar je trepljal po ramah korajžne mitraljezce. Počasi smo nadaljevali pot. Gaz, po kateri se je pomikala divizija s komoro, je bila široka kakor cesta. Oddahnili smo se in začeli brskati po žepih za tobačnim prahom. Skupini dveh, treh se je nazadnje le posrečilo zviti tanko cigareto, ki smo jo z združenimi močmi pokadili. Na večerjo, ki smo si jo zelo zaslužili, ni bilo niti misliti. Čakala nas je še dolga pot. Ponoči nam je bilo treba priti iz švabskega objema, kajti naslednji dan bi bilo že prepozno...

Hrušč v soteski je potihnil. V vsej dobi okupacije je bila v njej samo enkrat borba, ki pa je drago stala Frice in vermane. Sotesko so si dobro zapomnili. Tudi mi se je mnogokrat spominjamo, saj smo pustili v njej dva najboljša tovariša, stara borca.

Ob spenjeni Gračnici je partizanski grob. V njem spi mirno spanje komandant Ilija Badovinac, narodni heroj. Ne moti ga krik jurišev, pokanje pušk in ročnih granat. Morda je bilo prav hrepenenje po takih trenutkih tisto, kar ga je gnalo v nevarnost, ki ji je v soteski podlegel.

Žuborenje potoka, veliki beli cvetovi teloha in krvavordeče cvetje vresja spomladi, petje ptic do pozne jeseni, pa plazovi snega pozimi mu delajo družbo v tihi samoti.

Nad sotesko še stoji visoka, lepa stavba. Na njenem pročelju je že davno zbrisan napis »Volkschule«.

Zopet je slišati okoli poslopja veselo čebljanje naših otrok, Titovih pionirjev.

Ko hodi ta deca v šolo mimo partizanskega groba v soteski, polaga nanj vence cvetic iz gozda in vrtov. S hvaležnostjo se spominja borca — komandanta, spečega v tem grobu, ki je imel veliko, dobro srce. V težkem trenutku onega usodnega po-

poldneva je s silno energijo in veliko ljubeznijo rešil življenje šolske dece v Lokavcu, četudi je postavil na kocko izid borbe in svoje lastno življenje.

Na pobočju strme soteske je na pokopališču pri Smiklavžu drugi partizanski grob. V njem počiva politkomisar tovariš Martin. V najtežjem trenutku, ki ga je preživljal v tej borbi njegov bataljon, je žrtvoval svoje življenje, da je rešil življenje mnogim svojim tovarišem.

Komandant Badovinac in politkomisar Martin sta pokazala v zasedi pri Lokavcu vso veličino srca, ubranost duš uravnovešenih, velikih borcev za svobodo svojega naroda.

Kakor sta si bila na vseh pohodih in borbah zvesta, nerazdružljiva tovariša, tako sta ostala zvesta in nerazdružljiva tovariša tudi v smrti...

Čudni odnosi do stanovalcev v Marijini vasi

V decembru so delavci podjetja Elektro Celje odklopili električno stanovanjstvo hiše št. 9 v Marijini vasi. Na vprašanje prizadetih stanovalcev so delavci izjavili, da je to zahtevalo Stanovanjsko podjetje Laško.

Vse kaže, da je upravljalec stanovanj v omenjeni hiši s tem ukrepom hotel podkrepiti svojo zahtevo o izpraznitvi stanovanj, v sicer res dotrajani hiši, pozabil pa je na 3. odst. 70. člena zakona o stanovanjskih razmerjih, da se izselitev uporabnika stanovanjske pravice izvrši šele, ko mu je preskrbljeno drugo stanovanje.

Že pred dobrim mesecem so namreč predstavniki podjetja zahtevali, da se stanovalci izselijo, ker bodo v decembru začeli z rušenjem te hiše.

Hiša je res stara, vendar trenutno še nudi zavetje štirim družinam s 13 člani. Ker niti lastnik, niti sedanji upravljalec v zadnjih 10 letih ni vložil dinarja za popravilo, čeprav najemnina za stanovanja ni tako nizka, je začela zgradba vidno propadati.

Po mnenju stanovalcev bi sredstva, katere je namenilo Stanovanjsko podjetje za rušenje, porabilo raje za popravila, pa bi štiri družine lahko nemoteno domovale v tej hiši.

Upravičeno razburjenje med stanovalci pa je vsekakor povzročil odzvem električnega toka, ko so stanovalci, med njimi tudi matere z bolnimi otroki v tem letnem času ostali brez elektrike.

Prizadeti stanovalci

KAKO DOLGO ŠE VIVODOV HLEV?

Pri vходу v novo naselje Taborje, kjer je najmanj 30 novih stanovanjskih hiš, vsakega gosta pozdravi veličastna »turistična atrakcija«, ki ni v ponos niti nam najbolj prizadetim, niti mestu kot celoti. Tu namreč dela neprijetno družbo novim stanovanjskim zgradbam star dotrajan Vivodov hlev, ki sedaj čaka le še žrtve, da bi jo ob popolni zrušitvi lahko pokopal pod sabo.

Prizadeti stanovalci smo že nekajkrat opozorili gospodarski oddelek občine, naj vendar najde način in ta napol podrti objekt odstrani. Na navedeni naslov smo vložili tudi pismo-prošnjo za odstranitev tega hleva. Vendar vse to nič ne pomaga, hlev še naprej stoji v posmeh vsem tistim, ki smo si usodili graditi na nekdanji Vivodovi zemlji.

Upravičeno se vprašujemo, ali ni načina in poti, prisiliti lastnika, da to razvalino odstrani in nam vsem prihrani nemalo jeze in skrbi za otroke, ki po teh razvalinah skačejo in za mimoidoče, na katere lahko vsak čas zgrmi preostanek zgradbe.

Smatramo, da bi take samovolje ne smeli dopustiti in hkrati dajati potuho vsem tistim občanom, ki jim niso mar občinski odloki, dovoljenja, prepovedi itd.

A. Pinter

ELEKTRO CELJE:

O javni razsvetljavi v Rimskih Toplicah

V isti sapl, ko smo v lanski julijski številki »Našega dela« objavili zapis Elektro Celje, da se je podjetje odločilo izvršiti več izpopolnitve v svojem visoko in nizkonapetostnem omrežju in zgraditi nekaj transformatorskih postaj, je od Rimskih Toplic preko Ogeč do Smarjete odgovorela javna razsvetljava.

Ceprav je Elektro Celje imelo v programu ZA LETO 1968 tudi nov 10 KV daljnovod s trafostajami na Udmatu, v Smarjeti in na Ogečah ter izpopolnitve omrežja na teh področjih, se stanje pri dobavi električne energije kljub obetom doslej še ni izboljšalo.

Javna razsvetljava v Rimskih Toplicah, zlasti pa na Ogečah in v Smarjeti že več kot pol leta ne osvetljuje primerno teh področij, zato so se občani upravičeno pritoževali in ponovno obrnili na naše uredništvo z vprašanjem, kdaj bo Elektro Celje poskrbeo za ureditev razsvetljave.

V zvezi s tem smo prejeli od Elektro Celje odgovor, ki ga v celoti objavljamo. Če smo torej doslej živeli le ob obljubah, upajmo, da bodo sedaj pohiteli z deli in da bo vsaj do začetka maja — do začetka turistične sezone — tudi to v Rimskih Toplicah v popolnosti uredeno.

Lahko z gotovostjo upamo, da bodo do letošnje pomladi, kakor pravijo, elektroenergetske in napetostne razmere na področju Rimskih Toplic izboljšane? Bo Elektro Celje to pot držalo dano besedo?

V svojem pismu nam to zagotavljajo, ko pojasnjujejo:

Na področju Smarjete in Ogeč je vgrajeno poleg ostalih svetilk z navadnimi žarnicami 12 žarnic na živosrebrno paro. Te žarnice so zelo občutljive na kvaliteto električne energije in pri znatnejših padcih napetosti ugašajo.

Naše podjetje gradi daljnovod 10.000 Volt Laško—Rimske Toplice. V gradnji sta transformatorski postaji v Smarjeti in Udmatu. Rekonstruirana bo obstoječa transformatorska postaja v Rimskih Toplicah pri križišču. Po izgradnji na-

vedenih objektov, PREDVIDOMA DO SPOMLADI 1969, bodo elektroenergetske in napetostne razmere na področju Rimskih Toplic izboljšane.

Začasno do zgraditve navedenih objektov bodo obstoječe žarnice na živosrebrno paro zamenjane z navadnimi.

Gradnja ceste na odseku Škofce-Laziše

Naradžajoča modernizacija, dvig standarda delovnega človeka in prebujanje v kmetijstvu, zahtevajo predvsem urejene ceste, kajti mehanizacija prodira iz dneva v dan v oddaljena višinske predele.

To so uvideli tudi prebivalci vasi Škofce in Laziše ter začeli potencialno razmišljati o ureditvi ceste, ki naj bi te vasi povezala z zasilno že urejeno občinsko cesto Brstovnica—Lože—Vodliško, ker bi bili na ta način povezani z glavno cesto Rimske Toplice—Jurklošter.

Ze dolgoletna želja in hotenje se je začelo uresničevati letos s pomočjo Občinske skupščine Laško, ki je prizadevanje prebivalstva teh krajev razumela in odločila iz posebnih namenskih sredstev 5.000,00 din. Na pomoč je priskočil tudi Gozdni obrat Laško, ki je poskrbel za meritve trase.

Veliko razumevanja za zboljšanje cest v hribovskih predelih Krajevne skupnosti Rimske Toplice ima tudi njen predsednik Ivan Ponebšek, direktor Tovarne lesne galanterije, saj je na njegov predlog Krajevna skupnost Rimske Toplice dala iz svojih sredstev 1.000,00 din, čeprav poteka le majhen odsek trase (ca. 200 m) po terenu te skupnosti.

Odbornik občinske skupščine Der-

novšek Martin je zastavil vse sile, da se gradnja ceste premakne k uresnitvi, ko je tudi Krajevna skupnost Marija graдец primaknila iz svojih sredstev 1.000,00 din. Tako je bilo zbrane skupaj 7.000,00 din. To pa zdaleka ne bo zadostalo za dokončno ureditev ceste, ki poteka po popolnoma novi trasi približno 1 km.

Do sedaj je s buldožerjem izravnana trasa, kar je stalo 5.500,00 din. Cesta je deloma že posipana z gramozom. Za prevoz gramozu in peska so najeli prebivalci teh vasi tovornjak, katerega so deloma plačali iz preostalih 1.500,00 din, lomljenje gramozu v gramoznici in kopanje peska v peskolomu ter nakladanje in posipavanje pa opravljajo vaščani brezplačno, kar je prav gotovo velika požrtvovalnost, saj so do sedaj nalomili in naložili že ca. 260 m³. To delo so pripravljali opravljati še naprej do končne ureditve ceste, vendar pa bodo primanjkovala denarna sredstva za prevoze.

Zato se vaščani Škofce in Laziše obračajo ponovno na merodajne forume, da jim v tej težki situaciji priskočijo še na pomoč. Material je dal Jože Klepeš iz Škofce brezplačno.

V bližnji bodočnosti pa bo treba misliti na nastavitve cestarja, ker bodo sicer ves trud uničile vremenske neprilike. Matevž DEZELAK

Letos popis kmetijskih gospodarstev

V načrtu statističnih raziskovanj za leta 1968/1972, ki ga je sprejela Zvezna skupščina januarja 1968, je predviden popis kmetijskih gospodarstev v letu 1969.

V statističnem sistemu Jugoslavije, pa tudi v svetovnem merilu se popis kmetijstva izvaja vsakih 10 let pod pokroviteljstvom FAO. (Mednarodna organizacija za napredek kmetijstva).

Osnovni namen popisa kmetijskih gospodarstev v letu 1969 je zbiranje podatkov o kmetijskih gospodarstvih za statistično analizo strukturalnih sprememb v kmetijstvu in odkrivanju tendenc v gibanju na vasi.

V obdobju od leta 1960, ko je bil opravljen podoben popis, so nastale pomembne ekonomske in socialne spremembe na vasi, gospodarska in družbena reforma pa je imela še posebno velik vpliv na kmetijsko proizvodnjo, proizvodjalne sile in življenjski standard kmečkega prebivalstva.

Enote popisa bodo vsa družbena in zasebna kmetijska gospodarstva, ne glede na poklic članov (kmetovalci in nekmetovalci) in kraje, kjer so — vasi ali mesto.

S popisom vseh gospodarstev bodo zbrani podatki o številu članov in sestavi delovne moči, o članih zaposlenih zunaj gospodarstva in o zaposlovanju tuje delovne moči.

Popis bo spomladi letos. T. Z.

»Naše delo« izhaja mesečno — Izdaja Skupščina občine Laško — Urejuje uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Lev TICAR — Uredništvo in uprava: Laško 1, telefon 73-045, interna številka 4 in 6 — Cena za posamezno številko 1 N-din — Ziro račun pri Službi družbenega knjigovodstva, podružnica Laško številka 5071-637-5 — Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do 20. dne v mesecu — Nenaročenih rokopisov ne vračamo. Tisk in klišeeji GP »Celjski tisk« Celje.

GIBANJE PREBIVALSTVA V OBČINI

OD 20. 12. 1968 DO 20. 1. 1969

SMRTI:

- KUMER Frančiška (82), upokojenka, Doblatina 6;
- KACIC Ana (80), gospodinja, Jagoče 7;
- KUPEC Urh (62), kmetovalec, Rečica 116;
- SMERC Jože (57), upokojenec, Rečica 72;
- KNEZ Venčeslav (40), upokojenec, Belovo 14;
- HUJDEC Alojzija (46), gospodinja, Rečica 70;
- KRAŠEK Jakob (87), prevžitkar, Rečica 148;
- STUCIN Matija (82), kmetovalec, Lažiše 16;
- PINTER Maks (67), upokojenec, Laško 161;

- LECNIK Marija (75), gospodinja, Strmca 47;
- CVIKL Marija (67), upokojenka, Klenovo 8;
- VERBIC Gorazd (2 mes.), otrok, Celje — Pohorska 11;
- DEŽELAK Ana (54), gospodinja, Brunk 3;
- KNAVS Jožefa (65), prevžitkarica, Jagljenica 57;
- PERNIŠEK Marija (83), prevžitkarica, Jagljenica 36;
- ZAVRSNIK Jože (59), inv. upok., Radeče 98;
- GOLOB Karl (78), kmet, Blatni vrh 4.

RAZPORED DEŽURNE SLUŽBE VETERINARSKÉ POSTAJE LAŠKO

ZA MESEC FEBRUAR 1969

V mesecu februarju 1969 bo dežurna služba Veterinarske postaje Laško poslovala po naslednjem razporedu:

1969	Zivinozdravnik
1. 2. — 3. 2.	Dipl. vet. Vahtar Boris, Radeče
8. 2. — 10. 2.	Dr. Malenšek Slavko, Laško
15. 2. — 17. 2.	Dipl. vet. Kogovšek Jože, Laško
22. 2. — 24. 2.	Dipl. vet. Vahtar Boris, Radeče

Dežurstvo v zgoraj navedenih dneh traja od 12. ure prvega dne do 7. ure zjutraj naslednjega dne.

Če se ob nedeljah goni plemenca, naj lastnik osebno obvesti dežurnega veterinarja, ki bo prišel osemeniti na določeno osemenjevalno postajo.

Zdravstveni dom Celje

RAZPORED DEŽURNE SLUŽBE

ZA MESEC FEBRUAR 1969

V času od 1. do 28. februarja 1969 bo dežurna služba zdravnikov in medicinskih sester za področje Laško in Rimske Toplice in k tem spadajoče okolice poslovala po naslednjem razporedu:

1969	Zdravnik	Medicinska sestra ali bolničarka
1. 2.— 2. 2.	Velikonja dr. Tone	Turin Elizabeta
3. 2.— 9. 2.	Dolanc dr. Jože	Sölösi Helena
10. 2.— 16. 2.	Pečar dr. Samo	Medicinska sestra bo določena naknadno
17. 2.— 23. 2.	Velikonja dr. Tone	Turin Elizabeta
24. 2.— 28. 2.	Dolanc dr. Jože	Sölösi Helena

Potrebni obiski na domu naj se naroče pri posameznih zdravnikih do 13. ure. Vsi bolniki in poškodovanci, ki jim je potrebna nujna zdravniška pomoč, naj se javljajo dežurnim, ki so v službi tisti dan.

DELOVNI KOLEKTIV RESTAVRACIJE ZIDANI MOST

z obrati:

- »Restavracija« Zidani most
- »Jadran« Radeče
- »Svoboda« Radeče

nuj svojim gostom vse vrste gostinskih storitev po zmernih cenah in jim želi srečno in uspehov polno novo leto 1969.

Mizarsko galanterijsko podjetje

»BOR«

LAŠKO

priporoča svoje kvalitetne izdelke in želi svojim odjemalcem srečno in uspešno novo leto 1969